

DOKAZANA KVALITETA

Hrvatska

NACIONALNI SUSTAV KVALITETE
POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

POVRĆE

Nacionalni sustav kvalitete „Dokazana kvaliteta“

Nacionalni sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ je dobrovoljni sustav koji je uspostavilo Ministarstvo poljoprivrede kroz Zakon o poljoprivredi¹ i Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“² s ciljem da se dodatno označi poljoprivredne i prehrambene proizvode s posebnim karakteristikama unutar pojedinih sektora kao i u svrhu zaštite proizvođača od nepoštenih praksi.

Posebne karakteristike proizvoda koji je označen znakom „Dokazana kvaliteta“ odnose se na specifične zahtjeve vezane za proizvodnju označenog proizvoda, a koje su definirali sami proizvođači u Specifikaciji proizvoda, službenom dokumentu, javno dostupnom na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede³. Specifični zahtjevi, navedeni u Specifikaciji proizvoda, predstavljaju nadstandarde u odnosu na uobičajen način proizvodnje istog proizvoda koji nije označen znakom „Dokazana kvaliteta“. Ovakav nacionalni sustav je upravo garancija da se kupuje domaći proizvod za čiju kvalitetu su zaslužni visoki standardi u načinu proizvodnje i prerade proizvoda, briga za okoliš i dobrobit životinja kao i najkraće moguće vrijeme puta od polja i farmi do stola.

¹ Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 44/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda RH i 52/21.)

² Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ (Narodne novine, br. 18/20. i 93/21.)

³ Dokazana-kvaliteta

<https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/hrana-111/oznake-kvalitete/dokazana-kvaliteta/4226>

Proizvodnja i kontrola

Proizvode označene znakom „Dokazana kvaliteta“ proizveli su proizvođači koji su tijekom proizvodnje pratili i ispunili specifične zahtjeve proizvodnje propisane u Specifikaciji proizvoda, a sukladnost njihovih proizvoda s pravilima iz Specifikacije potvrdilo je delegirano tijelo ovlašteno od strane Ministarstva poljoprivrede.

Znak „Dokazana kvaliteta“

Proizvodi koji se proizvode u skladu sa Specifikacijama proizvoda za koje je priznata oznaka iz nacionalnog sustava kvalitete „Dokazana kvaliteta“, mogu biti označeni na sljedeća tri načina, a ovisno o podrijetlu glavnog sastojka:

Znakom „Dokazana kvaliteta“ s naznakom države Hrvatske mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi koji su proizvedeni i/ili prerađeni u Republici Hrvatskoj, a Hrvatska je ujedno i zemlja podrijetla glavnog sastojka.**

Znakom „Dokazana kvaliteta“ s naznakom države mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi kod kojih država na znaku označava zemlju gdje je taj proizvod proizveden i/ili prerađen, a ista je kao i zemlja podrijetla glavnog sastojka.**

Znakom „Dokazana kvaliteta“ bez naznake države mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi kod kojih zemlja u kojoj su proizvedeni i/ili prerađeni nije ista kao i zemlja podrijetla glavnog sastojka.**

POVRĆE

DODATNE INFORMACIJE
ZA PROIZVOĐAČE I POTROŠAČE

Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi označeni znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska” najbolji su izbor jer potrošaču jamče:

- ✓ visoku kvalitetu
- ✓ domaće podrijetlo
- ✓ posebne karakteristike proizvoda
- ✓ kontroliranu proizvodnju i preradu.

Odabirom proizvoda označenog znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska”, potrošači mogu biti sigurni u kvalitetu, podrijetlo i način proizvodnje te pridonijeti očuvanju okoliša, očuvanju radnih mjesta, razvoju domaće poljoprivredne proizvodnje i ruralnog prostora.

Povrće sa znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska” je najbolji izbor jer sadrže tri najvažnije karakteristike: višu kvalitetu, domaće podrijetlo, dodatnu kontrolu proizvodnje.

Znakom „Dokazna kvaliteta - Hrvatska” označava se isključivo svježe povrće koje je u potpunosti uzgojeno u Hrvatskoj. Znak „Dokazana kvaliteta” na povrću osigurava potrošačima vrhunsku kvalitetu proizvoda, dodatnu kontrolu proizvodnje povrća, a istovremeno potvrđuje da je povrće proizvedeno u Hrvatskoj.

Biraj najbolje, kupuj domaće!

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

Prednosti i obveze uključivanja u nacionalni sustav kvalitete „Dokazana kvaliteta”

Svaki proizvođač i prerađivač trebao bi razmotriti prednosti, ali i obveze koje proizlaze iz sudjelovanja u nacionalnom sustavu kvalitete „Dokazana kvaliteta”.

PREDNOSTI:

- ✓ prepoznatljivost znaka
- ✓ povećana vidljivost proizvoda na trgovačkim policama
- ✓ dodana vrijednost proizvoda
- ✓ potencijalno povećanje proizvodnje

OBVEZE PROIZVOĐAČA I PRERAĐIVAČA:

- ✓ poštivanje svih kriterija navedenih u Specifikaciji proizvoda
- ✓ vođenje evidencija o proizvodnji navedenih u Specifikaciji proizvoda
- ✓ nadzor nad proizvodnjom od strane delegiranog tijela ovlaštenog od strane Ministarstva poljoprivrede za potvrđivanje sukladnosti proizvoda sa Specifikacijom
- ✓ označavanje proizvoda znakom „Dokazana kvaliteta”

Sudjelujući u nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta”, proizvođači uspostavljaju više tržišne standarde od propisanih, dodatnu transparentnost i sljedivost podrijetla proizvoda tijekom cijelog proizvodnog procesa kao i jačanje povjerenja potrošača osiguravanjem redovitih i neovisnih kontrola svih dionika u lancu proizvodnje proizvoda.

Specifikacija proizvoda

Specifikacija proizvoda je službeni dokument kojim proizvođači i prerađivači definiraju posebne karakteristike poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda i sastavni je dio Zahtjeva za priznavanje oznake iz nacionalnog sustava kvalitete. Specifikacijom se za svaki proizvodni sektor (npr. za povrće, za svinjsko meso, za kravlje, ovčje i kozje mlijeko i mliječne proizvode, za svježe voće i sl.) detaljno utvrđuju kriteriji koji utječu na višu kvalitetu proizvoda, odnosno zahtjevi u načinu njihove proizvodnje, prerade ili kvalitete te podrijetlo glavnog sastojka.

Specifikacija proizvoda mora sadržavati:

- ✓ naznaku sektora i vrste poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koje se traži priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta”
- ✓ opis postupaka proizvodnje
- ✓ posebne karakteristike proizvoda temeljene na objektivnim, mjerljivim i drugim kriterijima koji obuhvaćaju:
 - sastav proizvoda
 - način proizvodnje glavnog sastojka
 - kvalitetu glavnog sastojka
 - dobrobit životinja
 - hranidbu životinja
 - duljinu prijevoza
 - brzinu prerade glavnog sastojka
 - tretiranje pri skladištenju i transportu
 - podrijetlo glavnog sastojka
 - zaštitu okoliša
- ✓ opis sustava sljedivosti kroz cijeli postupak proizvodnje i/ili prerade proizvoda

Specifikacija za povrće primjenjuje na sljedeće povrtno vrste:

Luk, luk kozjak (ljutika), luk vlasac, češnjak, poriluk, šparoga, kupus, kelj, kelj pupčar, raštika, lisnati kelj, korabica, cvjetača, brokula, kineski kupus, kineska raštika (pak-c-hoi), postrna repa, podzemna koraba, crna rotkva, rotkvica, daikon, hren, riga (rukola), potočarka, kres salata, rajčica, paprika, patlidžan, krumpir, krastavac (salatni i kornišoni), dinja, lubenica, tikvica, zvjezdasta tikvica (patišon), bundeva, muškatna tikva, kivano, salata, endivija, radič, čičoka, artičoka, mrkva, peršin, celer, pastrnjak, slatki komorač, kopar, grašak, grah, bob, vigna, grah metraš, slanutak, leća, špinat, blitva, cikla, vrtna loboda, rabarbara, novozelandski špinat, matovilac, bamija, batat, kukuruz šećerac.

Zahtjev za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta” može podnijeti:

- ✓ proizvođač ili skupina proizvođača koja predstavlja proizvođače i prerađivače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koje je izrađena Specifikacija proizvoda
- ✓ pojedinac koji mora dokazati da je jedini proizvođač toga proizvoda te biti upisan u odgovarajuće upisnike subjekata i objekata u poslovanju s hranom ili druge odgovarajuće upisnike koje vode nadležna tijela
- ✓ pravna osoba kojoj su posebnim zakonom dane ovlasti za zastupanje interesa većine proizvođača.

Što slijedi nakon podnošenja Zahtjeva za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta”?

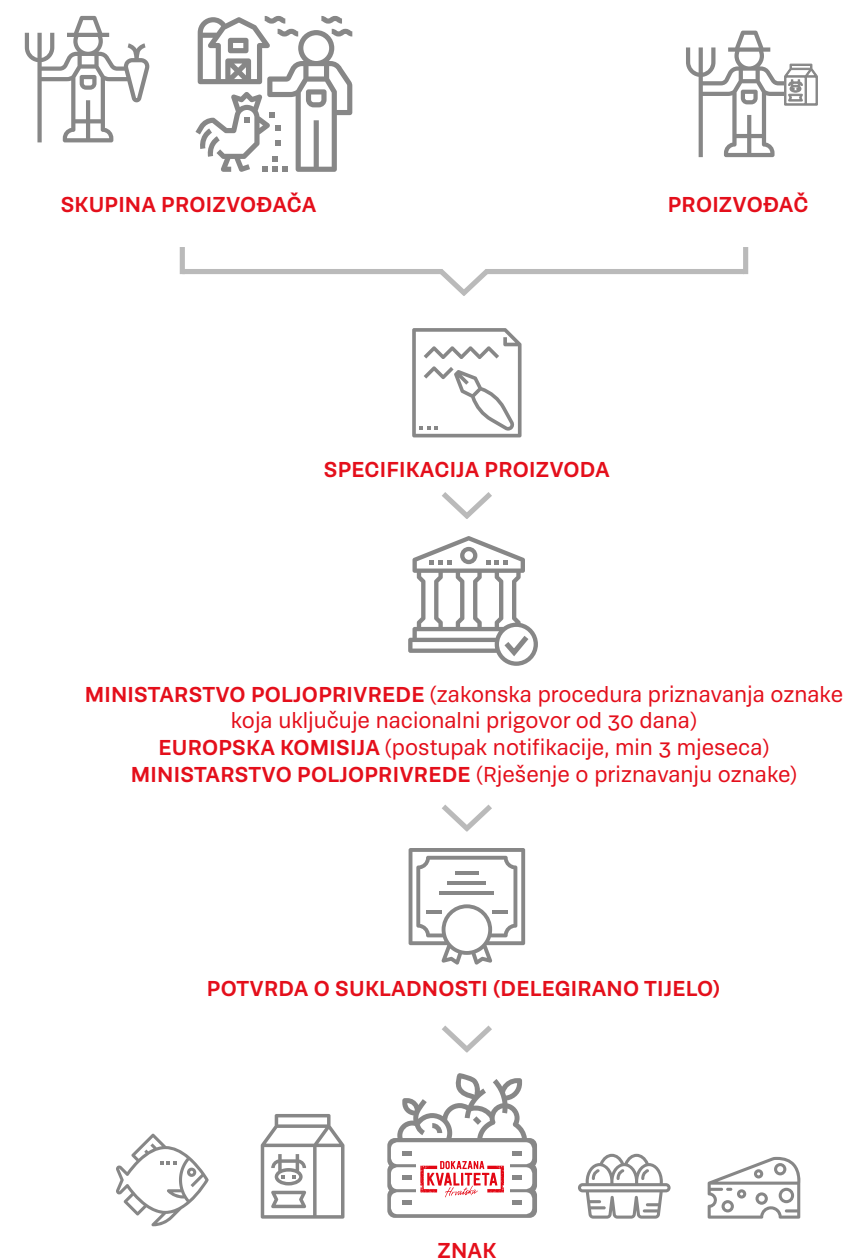
Kada Povjerenstvo za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta” utvrdi da je dokumentacija potpuna te da su ispunjeni uvjeti za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta”, Ministarstvo poljoprivrede na svojim mrežnim stranicama objavljuje Specifikaciju proizvoda čime počinje teći period prigovora u kojem bilo koja pravna ili fizička osoba može uložiti prigovor na Specifikaciju proizvoda, u roku od 30 dana od dana njezine objave.

Ukoliko prigovor nije podnesen, Ministarstvo poljoprivrede Specifikaciju proizvoda upućuje na postupak notifikacije u skladu s Direktivom (EU) 2015/1535 tijekom kojega Europska komisija i druge države članice mogu dati svoje mišljenje na dostavljenu Specifikaciju proizvoda. Razdoblje mirovanja iznosi najmanje tri mjeseca.

Nakon proteka prethodne procedure, Ministarstvo poljoprivrede na prijedlog Povjerenstva za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta” donosi Rješenje o priznavanju oznake iz nacionalnog sustava kvalitete „Dokazana kvaliteta” za proizvod za koji je podnesen Zahtjev te je Specifikacija proizvoda tim postupkom potvrđena.

Kako postati korisnik znaka „Dokazana kvaliteta”?

Svaki zainteresirani subjekt koji želi ući u sustav prije svega trebao bi proučiti Specifikaciju proizvoda, javno dostupnu na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede te ako smatra da svoju proizvodnju može provesti u skladu sa zahtjevima definiranim u Specifikaciji, dužan je javiti se delegiranom tijelu ovlaštenom od strane Ministarstva poljoprivrede za poslove potvrđivanja sukladnosti sa Specifikacijom. Popis ovlaštenih delegiranih tijela dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede. Nakon uspješno završenog postupka potvrđivanja sukladnosti sa Specifikacijom, ovlašteno delegirano tijelo će subjektu izdati Potvrdu o sukladnosti proizvoda sa Specifikacijom čime on postaje korisnik znaka „Dokazana kvaliteta” i svoj proizvod može označiti znakom „Dokazana kvaliteta”.

Uključivanje proizvođača povrća u nacionalni sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ je dobrovoljno pri čemu znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ mogu koristiti samo proizvođači koji su dobili Potvrdu o sukladnosti od ovlaštenog delegiranog tijela.

Nakon dobivanja Potvrde o sukladnosti, upotreba znaka je obavezna ukoliko se povrće stavlja na tržište.

Certificirani proizvođači kao i skladišni prostori, hladnjače i distributivni centri, dužni su za povrće iz sustava uspostaviti identifikacijski (numerički) sustav, voditi evidenciju o prodanim količinama povrća i osigurati sljedivost.

Svi dionici sustava doprinose većoj zastupljenosti domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na tržištu, povećanju kupovine istih kao i dugoročnoj suradnji između svih dionika sustava te jačanju domaćeg lanca prehrane.

Povrće koje ispunjava najviše standarde

Proizvođači povrća koji koriste znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“, moraju osigurati proizvodnju prema točno definiranim kriterijima.

Najznačajniji preduvjet za proizvodnju povrća je primjena propisane tehnologije proizvodnje koja uključuje optimalno vrijeme berbe, vrijeme prijevoza, tretiranje pri skladištenju i transportu, uključujući brigu o zaštiti okoliša odgovornom uporabom gnojiva i pesticida.

Specifikacija proizvoda za voće dostupna je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede:

<https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/hrana-111/oznake-kvalitete/dokazana-kvaliteta/4226>

Posebne karakteristike proizvoda kao jamstvo kvalitete

1. Podrijetlo glavnog sastojka

Proizvođači koji sudjeluju u nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, moraju osigurati da je povrće koje nosi znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ proizvedeno i pakirano u Republici Hrvatskoj.

2. Kvaliteta glavnog sastojka (povrća)

Berba povrća obavlja se u optimalno vrijeme, što je ključno za karakterističan okus i kvalitetu povrća. Uzimajući u obzir preporučene vrijednosti parametara zrelosti i kvalitete povrća, važne za određivanje razdoblja berbe, osigurava se i kvaliteta povrća u prodaji. Vrijeme berbe zavisi od vrste i sorte povrća, podneblju, zahtjevima i udaljenosti tržišta.

3. Duljina prijevoza

Da bi se održala hranjiva vrijednost, lisnato povrće, rano povrće i pokvarljivo povrće dostavlja se na maloprodajna mjesta u najkraćem mogućem roku, najduže 48 sati nakon berbe. Povrće koje se čuva u skladišnim prostorijama i dostavlja na maloprodajna mjesta mora biti svježeg izgleda.

4. Tretiranje pri skladištenju i transportu

Osjetljive vrste i sorte povrća koje je namijenjeno za konzumiranje u svježem stanju doprema se u odgovarajućoj transportnoj ambalaži kako bi se zaštitilo od oštećenja. Da bi se osigurala kvaliteta, prijem i sortiranje povrća vrši se prema kvaliteti, a ne samo na osnovi količine. Na taj način osigurava se bolja kvaliteta svježeg povrća i čuvanje u svježem stanju. Tijekom tokom skladištenja vrši se prebiranje i sortiranje s ciljem uklanjanja eventualnih primjesa koje bi mogle izazvati kvarenje.

5. Zaštita okoliša

Zaštita bilja

Pri upotrebi pesticida prednost se daje postupcima i pesticidima sa smanjenim rizikom za zdravlje ljudi i za okoliš te kod odabira pesticida iste namjene uvijek dati prednost pesticidu manjeg rizika za okoliš i zdravlje ljudi i životinja. Kontrola uporabe sredstava za zaštitu bilja provodi se kontrolom evidencije uporabe sredstava za zaštitu bilja te kontrolom ostataka (rezidua) sredstava za zaštitu bilja.

Gnojidba

Poticanje upotrebe organskih gnojiva i podizanje količine humusa u tlu, proizvođači povrća koji sudjeluju u sustavu provode ispitivanje plodnosti tla na temelju analize tla, plan gnojidbe se provodi u skladu s laboratorijskim analizama tla i potrebama biljaka za hranjivima.

Sustav sljedivosti kroz cijeli postupak proizvodnje

Svi dionici koji su uključeni u sustav obvezni su voditi evidencije i zapise prema pojedinačnim kriterijima Specifikacije proizvoda.

Certificirani proizvođači kao i skladišni prostori, hladnjače i distributivni centri, dužni su za povrće iz sustava uspostaviti identifikacijski (numerički) sustav, voditi evidenciju o prodanim količinama povrća i osigurati sljedivost.

Na razini poljoprivrednog gospodarstva, proizvođač je dužan voditi evidenciju o poljoprivrednoj proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda (vrsta proizvoda, proizvodni okvir, količina proizvodnje u kg/kom, količina prodanih proizvoda u kg/kom).

Također je dužan voditi evidenciju o sljedivosti proizvodnog procesa u kojoj moraju biti navedeni sljedeći podaci: proizvođač, adresa, ime parcele – naziv, identifikacijski broj zemljišne parcele, sorta, datum berbe, prohod-prvi, drugi te voditi i evidenciju o sljedivosti gotovog proizvoda, gdje moraju biti navedeni podaci o vrsti, sorti, količini, datumu isporuke te lokaciji skladištenja gdje je korisnik sustava uskladištio svoj proizvod.

U skladištima koja se nalaze u sustavu, obavezno se vodi evidencija okupljenim, skladištenim i prodanim količinama označenog i neoznačenog povrća.

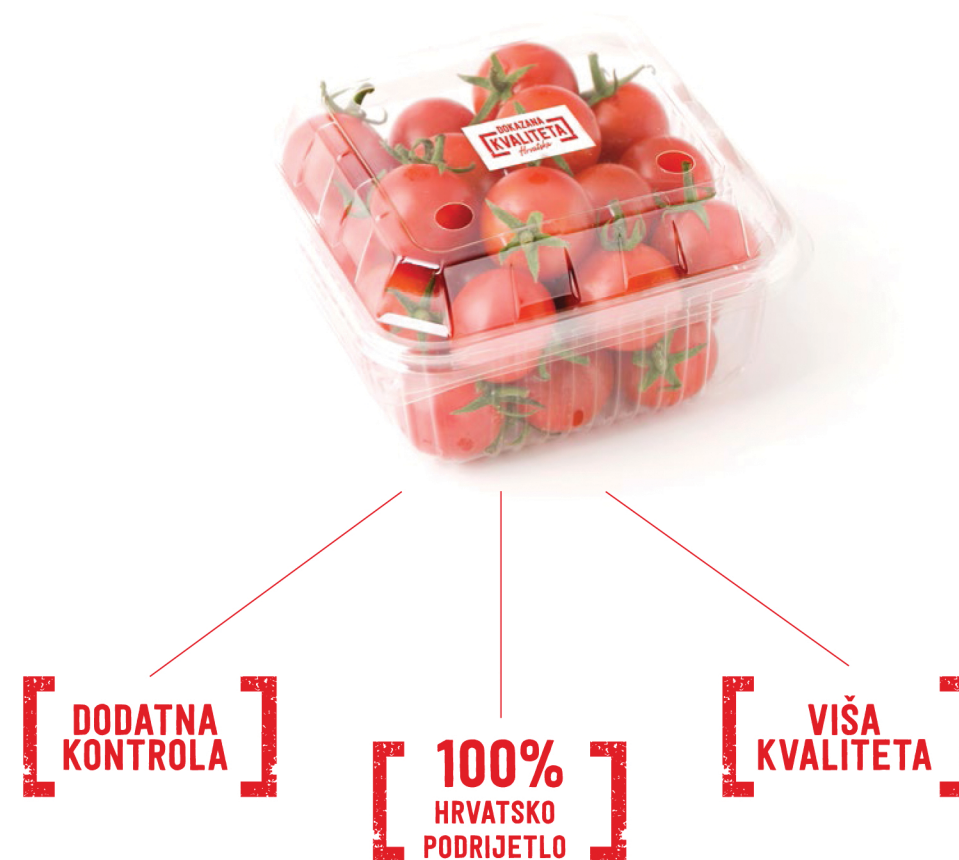
Označavanje povrća znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“

Označavanje povrća znakom „Dokazana kvaliteta - Hrvatska“, treba se obavljati isključivo u hladnjačama, distributivnim centrima, adresama korisnika sustava i na mjestima proizvodnje prije stavljanja na tržište na način da se za pretpakirano povrće znak stavlja na ambalažu (pretpakovinu).

Povrće se može pakirati u ambalažu maksimalno do 20 kg.

- Znak „Dokazana kvaliteta“ na ambalaži i proizvodima mora se nalaziti u **glavnom vidnom polju**.
- **Najmanja dopuštena veličina znaka** „Dokazana kvaliteta“ je 30 mm u širini. U posebnim prilikama zbog malih ambalaža i proizvoda veličina se može smanjiti na 15 mm.
- **Priručnik s uputama za korištenje znaka** i grafički izgled znaka „Dokazana kvaliteta“ dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede.

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/Dokazana_kvaliteta/Dokazana%20kvaliteta%20STANDARDI%20A4%2009-2021%20WEB.pdf

Potpore za podmirenje troškova potvrđivanja sukladnosti sa Specifikacijom proizvoda

MJERA 3.

SUSTAVI KVALITETE ZA POLJOPRIVREDNE I PREHRAMBENE PROIZVODE PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA

S obzirom da certifikacija uzrokuje dodatne troškove u poslovanju, proizvođači poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda prvih pet godina od ulaska u nacionalni sustav kvalitete imaju pravo na naknadu troškova kontrole u okviru **Mjere 3 „Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode”** Programa ruralnog razvoja.

Podmjera 3.1. Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete

Tip operacije

1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

Korisnici

Aktivni poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednih proizvođača.

Prihvatljivi troškovi

Troškovi ulaska u sustav kvalitete; godišnji troškovi sudjelovanja u sustavu kvalitete; troškovi stručne kontrole i certifikacije ovlaštenog kontrolnog tijela.

Potpora

Do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova, najviše 3.000 EUR/ godišnje po korisniku

Podmjera 3.2.

Potpore za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu

Tip operacije

1. Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja

Korisnici

Skupina proizvođača (udruga) koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednih proizvođača čiji su članovi sudjelovali u programu ekološke proizvodnje.

Prihvatljivi troškovi

Organizacija i/ili sudjelovanje na sajmovima; izrada promotivnih materijala, multimedijalni proizvodi, web razvoj i promocija; kupnja oglasnog prostora; promotivne kampanje i organizacija namjenski promotivnih događanja, uključujući edukativne ture; radionice i seminari; promotivne aktivnosti putem različitih komunikacijskih kanala, promotivne aktivnosti na prodajnim mjestima od nacionalnog značaja ili EU ili HoReCa kanala.

Potpora

Do 70% prihvatljivih troškova, 30.000 EUR-a godišnje po korisniku, najviše do 100.000 EUR tijekom programskog razdoblja.

DOKAZANA
KVALITETA
Hrvatska

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE